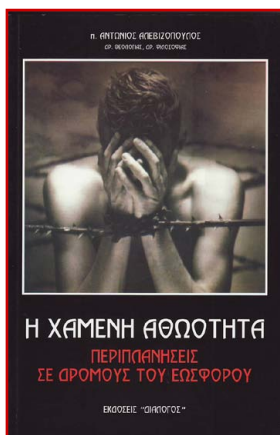

Βιβλιοπαρουσίασις

π. *Αντωνίου Άλεβιζοπούλου (†)*
Δρ. Θεολογίας - Δρ. Φιλοσοφίας

Η χαμένη αθωότητα *Περιπλανήσεις σε δρόμους* *του Έωσφόρου*

Έκδόσεις «Διάλογος», Αθήναι 1994, σελίδες 263
(14 x 21 εκ.).

Άπο την εποχή που ο άνθρωπος έπεσε στην παγίδα του αρχαίου όφους και ζήτησε να γίνει θεός με τις δικές τους δυνατότητες, αντίθετα από το δρόμο που του υπέδειξε ο Δημιουργός του, βρέθηκε μπροστά στον γκρεμό του Διαβόλου. Ένωσε το υπαρξιακό αδιέξοδο στο όποιο οδήγησε τον έαυτό του και άρχισε την αναζήτηση.

Έτσι κατεσκεύασε τις διάφορες θρησκείες και παραθρησκείες ή ακόμη τις «αίρέσεις απωλείας» (Β' Πέτρ. β' 1). Έπειδή ο άνθρωπος σ' αυτή την προσπάθειά του να βγει από τα υπαρξιακά αδιέξοδα, ένηργησε αυτόνομα, ξέχωρα δηλαδή από το θέλημα του Θεού και την θεία αποκάλυψη, δημιουργήθηκε μέσα του ένα κενό και «άνοιξε» σε ξένες επιρροές.

Έτσι οί αίρέσεις και ή παραθρησκεία είναι αποτέλεσμα της ανθρώπινης προσπάθειας και ξένων επιρροών.

* * *

Όμως πρέπει να πούμε πως στην εποχή μας το όλο σκηνικό των αίρέσεων και της παραθρησκείας έχει έντελως αλλάξει.

Υπάρχουν βέβαια και ομάδες που είναι γνωστές ήδη πριν από τον αιώνα μας, οι οποίες παρουσίαζαν την διδαχή τους με ειλικρίνεια και ο καθένας μπορούσε να ανταποκριθεί ή να τις απορρίψει ανάλογα με την προαίρεσί του.

Αλλά σήμερα, στο σκηνικό των αίρέσεων και της παραθρησκείας δεν κυριαρχεί πάντοτε το στοιχείο της έντιμότητος και της ειλικρινείας. Αυτό αφορά όχι μόνο στο περιεχόμενο της διδαχής, αλλά και στις μεθοδεύσεις προσηλυτισμού και ένταξης ανυπόπτων ανθρώπων και ιδιαίτερα νέων.

Εκτός από το στοιχείο της ανεντιμότητας, πολλές ομάδες παρουσιάζουν στοιχεία ολοκληρωτισμού και οδηγούν τα θύματά τους σε απόλυτη εξάρτηση, με σοβαρές αρνητικές συνέπειες για την προσωπικότητά τους.

Οι ομάδες αυτές αποτελούν πραγματική απειλή για την κοινωνία μας, επειδή απειλούν με διάβρωση όλους τους τομείς της ζωής, ακόμη και τον χώρο της πολιτικής και της οικονομίας.

Το πρόβλημα αυτό των ολοκληρωτικών αίρέσεων και παραθρησκευτικών ομάδων γίνεται σήμερα ευρύτατα αντιληπτό και ανησυχεί γονείς, εκπαιδευτικούς, δημόσιους φορείς, κοινοβούλια και διεθνείς οργανισμούς σε όλοκληρο τον δυτικό κόσμο, ανεξάρτητα αν έμεις στην χώρα μας έχουμε αντιληφθεί αυτόν τον κίνδυνο ή όχι.

* * *

Σε κείμενο που συνέταξε ειδική Συνδιάσκεψη που οργάνωσε από το American Family Foundation το 1985 στο Wisconsin των ΗΠΑ (The Wingspread Conference on Cultism), με την συνεργασία του «Νευροψυχιατρικού Ινστιτούτου του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας» και του «Ιδρύματος Johnson», αναφέρεται:

«Κατά την διάρκεια των τελευταίων 15 ετών, χιλιάδες αναφορές από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, άρθρα, καταθέσεις ειδικών σε νομικές περιπτώσεις και νομοθετικές ακροάσεις έχουν περιγράψει διάφορες ενέργειες συνδεδεμένες με πολιτικές, ψυχολογικές και θρησκευτικές λατρείες.

Αν και οι εκτιμήσεις διαφέρουν, υπάρχουν

πιθανόν περισσότερες από χίλιες κινήσεις - λατρείες στις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ευρώπη. **Ο**ι περισσότερες από τις ομάδες αυτές είναι συγκριτικά μικρές, αλλά άλλες έχουν δεκάδες χιλιάδες μέλη και έσοδα πολλών εκατομμυρίων δολλαρίων τον χρόνο. **Φ**αίνεται πιθανόν ότι πλέον του ενός εκατομμυρίου Αμερικανοί έχουν υπάρξει μέλη λατρευτικών ομάδων κατά την διάρκεια των τελευταίων είκοσι ετών.

Μερικές από τις μεγαλύτερες και πλέον δυνατές λατρευτικές ομάδες έχουν παραρτήματα σε πολλές χώρες, έκτεταμένα περιουσιακά στοιχεία, επικουρικούς οργανισμούς με ειδικά ονόματα για ειδικούς σκοπούς και αυξανόμενο βαθμό έπιρροης».

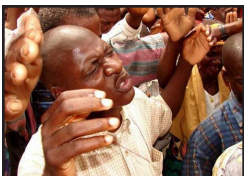
Βέβαια ή Συνδιάσκεψη αυτή ξεκινάει από την κατάσταση που κυριαρχεί στις ΗΠΑ και ιδιαίτερα στην Καλιφόρνια, όπου το όλο έδαφος είναι πολύ κατάλληλο για την δημιουργία και την ανάπτυξη τέτοιων ομάδων.

Όμως και το ευρωπαϊκό σκηνικό των αιρέσεων και της παραθρησκείας δεν διαφέρει ούσιωδώς.

Μία σαφή εικόνα της καταστάσεως που κυριαρχούσε κατά την δεκαετία του 1980 αποτελεί το βιβλίο Findungshilfe Religion 2000 - Apologetisches Lexikon του F.W. Haack (έκδ. ARW, München 1990). **Σ**τις 286 πυκνογραμμένες σελίδες του βιβλίου παρατίθενται πράγματι άμετρητες ομάδες με εκατοντάδες παραφυάδες.

Το κείμενο του Wisconsin εξετάζει το όλο πρόβλημα με το πρίσμα του ψυχιάτρου και δεν αποφεύγει τον κίνδυνο της γενικοποιήσεως και της απολυτοποιήσεως του κριτηρίου αυτού. **Ό**μως είναι χρήσιμο και για το λόγο ότι αποδεικνύει πώς το πρόβλημα δεν είναι μόνο θρησκευτικό.

Επισημαίνονται οι άρνητικές επιπτώσεις όρισμένων ομάδων για τις προσωπικότητες των μελών των και για την κοινωνία γενικότερα και υπογραμμίζεται ότι αυτό το γεγονός

όδηγησε υπεύθυνους φορείς στις χώρες της Ευρώπης να εξετάσουν με σοβαρότητα το θέμα και να προτείνουν μέτρα. **Σ'** αυτά τα πλαίσια αναγκάστηκε και το Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο να ασχοληθεί με το ζήτημα και

νά εκδόσει ειδικό ψήφισμα (1984) και αργότερα το Συμβούλιο της Ευρώπης, το οποίο εξέδωσε την υπ' αριθ. 1178/1992 σχετική «Όδηγία προς τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

* * *

Όπως ήδη επισημάναμε, οι ομάδες αυτές, που συνιστούν κίνδυνο για την προσωπικότητα του ανθρώπου είναι πολυάριθμες και συνεχώς αυξάνουν. Στο μεταξύ αναπτύχθηκε και ειδική «τεχνική» ή διαδικασία δημιουργίας τέτοιων ομάδων.

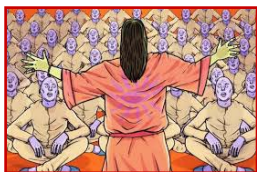
Οι δημοσιογράφοι Christoph Minhoff και Holger Lösch, σε έρευνά τους, με τίτλο «Η ανάπτυξη των νέων θρησκευτικών κινήσεων, δημιουργία, διαδικασία, εξαφάνιση, ιστορία», που δημοσιεύθηκε στον τόμο Europas Neue Religiosität» (έκδ. Udo Schuster, Dokumentations - Edition ARW, München 1988, σελ. 5-23), αναφέρουν τις ακόλουθες φάσεις στην πορεία των ομάδων αυτών: **Ι**δεαλιστική φάση, οργανωτική, οι φάσεις ιεραποστολής, διαφθοράς και αναδιοργάνωσης.

Στην πρώτη φάση, σημασία έχει η φυσιογνωμία του ιδρυτή, ο οποίος δημιουργεί το «μήνυμα» που θα μεταδώσει. **Γ**ύρω από αυτόν δημιουργείται κύκλος θαυμαστών. **Η** ομάδα που σχηματίζεται έχει ως κέντρο την φυσιογνωμία του ιδρυτή και το μήνυμά του. **Σ'** αυτή την φάση δεν υπάρχουν οργανωτικές δομές· οι όπαδοι είναι όμοεθνεῖς και η δραστηριότητα περιορισμένη.

Σε μία δεύτερη φάση, η γοητεία του «Δασκάλου» και η διάδοση του μηνύματος παίρνουν διαστάσεις και ο κύκλος διευρύνεται. **Δ**ημιουργούνται οργανωτικές δομές, συγκεκριμένη ιεραρχία, κυρίως από τους πρώτους πιστούς μαθητές. **Σ'** αυτή την φάση το «μήνυμα» καταγράφεται και η προσωπική επικοινωνία με τον «Δάσκαλο» αποτελεί προνόμιο των μελών. **Μ**ε τον καιρό αναπτύσσονται ολοκληρωτικές οργανωτικές δομές.

Η μορφή του αρχηγού περιβάλλεται με απόλυτη θεϊκή αυθεντία, που δεν επιτρέπεται να αμφισβητηθεί. **Δ**ιαμορφώνεται μία «απόλυτη ιδεολογία», ή οποία προβάλλεται σαν συνταγή σωτηρίας, που δεν είναι αμφισβητήσιμη. **Τ**έλος σχηματίζεται μία σκληρά οργανωμένη ιεραρχία και οι όπαδοι αρχίζουν να συναθροίζονται σε κοινόβια όμοφρώνων.

Σύντομα γίνεται αντιληπτή ή αναγκαιότητα μετάδοσης του «μηνύματος» (της «σωτήριας συνταγής») και έξω από την χώρα, στην οποία δημιουργήθηκε ή ομάδα. Αυτό σημαίνει εισβολή δε διαφορετικές

πολιτιστικές περιοχές, πράγμα που δημιουργεί προβλήματα.

Η λύση τους επιχειρείται με την σκλήρυνση της ιεραρχικής δομής και με την δημιουργία οργανωτικής βάσης. Είναι ανάγκη να χρησιμοποιηθούν σύγχρονα μέσα επικοινωνίας και απαιτούνται μεγάλα χρηματικά ποσά.

Η αναγκαιότητα συγκεντρώσεως χρημάτων σημαίνει μετάθεση του κέντρου της ομαδικής ζωής των όπαδων. Το βάρος δέν τίθεται πλέον στο «μήνυμα» ή στην «διδασχή». Αυτά παραμένουν ως παρένθεση μέσα στην οργάνωση και χρησιμοποιούνται προς τα έξω για την προσέλκυση της διδασχής· πώληση βιβλίων, κασσετών, σεμιναρίων, σε άτομα και σε επιχειρήσεις. Δημιουργείται ιδιαίτερη ιεραρχία μάνατζερ. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε διαμάχες με την παλαιά ιεραρχία και να αρχίσει ή φθορά της ομάδας.

Αν επικρατήσει κάποια από τις επιμέρους φατρίες, ή εμπορική φάση θα συνεχιστεί και θα πάρει μονιμότερες μορφές. **Αν** δέν γίνει αυτό, δημιουργείται κενό εξουσίας, που οδηγεί την οργάνωση σε κρίση. Τότε μπορεί να αρχίσει μία νέα φάση αναδιοργάνωσης. **Οι** όπαδοι αποχωρίζονται τελείως από την κίνηση ή οργανώνονται σε μικρή ομάδα, που διαχωρίζει την θέση της από την παλαιά. **Έτσι** πραγματοποιείται ένα είδος «κάθαρσης». **Γύρω** από το νέο «αρχηγό», το νέο σχήμα περνάει και πάλι στην ιδεαλιστική του φάση και ή ιστορία συνεχίζεται!

* * *

Αυτά μās βοηθούν να κατανοήσουμε γιατί στο όλο σκηνικό των αιρέσεων και της παραθρησκείας κυριαρχεί σήμερα μεγάλη κινητικότητα. **Για** να αντιμετωπίσουμε όρθα το πρόβλημα και με τρόπο αποτελεσματικό πρέπει να είμαστε σε θέση να κάνουμε τις απαραίτητες διαφοροποιήσεις και να αποφύγουμε τις γενικοποιήσεις και πολλά άλλα ατοπήματα που προσδιορίζουν μία «αντιμετώπιση», ή οποία όχι μόνο δέν είναι αποτελεσματική, αλλά, πολλές φορές, φέρει ακριβώς τα αντίθετα αποτελέσματα.

Αλλά τα αίτια που σπρώχνουν τον σύγχρονο άνθρωπο

πο και ιδιαίτερα τὸν νέο σ' αὐτὸν τὸν γκρεμὸ τοῦ Σατανᾶ εἶναι πάντοτε τὰ ἴδια. Ἐδῶ δὲν ὑπάρχουν βασικὲς διαφοροποιήσεις. Γι' αὐτὸ θὰ περιοριστοῦμε σ' αὐτὴν τὴν πρώτη ἔρευνά μας σ' αὐτὸ μόνο τὸ θέμα. Ἀργότερα θὰ συνεχίσουμε τὴν ἔρευνα καὶ σὲ ὅλα τὰ ἄλλα σημεῖα.

* * *

Περιεχόμενα τοῦ βιβλίου

Πρόλογος.

Εἰσαγωγικά.

Σχόλιο Βικτωρίας Νταγκουνάκη.

1. Ἡ αὐτονομία τοῦ ἀνθρώπου

2. Ἡ θρησκεία τῆς ἐκκοσμίκευσης

- α) Τὸ νέο μοντέλο τοῦ κόσμου.
- β) Ὁ μεσσιανισμὸς τῆς ἐκκοσμίκευσης.
- γ) Οἱ δομὲς τῆς νέας «Θρησκείας».
- δ) Τὰ κενά.

3. Τὸ νόημα τῆς ζωῆς

4. Ὁ ὑπαρξιακὸς φόβος

5. Ἀνασφάλεια καὶ ἀβεβαιότητα

6. Δίψα γιὰ ζεστασιὰ καὶ πνευματικὴ ἐμπειρία

- α) Ἡ πλήξη.
- β) Δίψα γιὰ ἀγάπη καὶ ζεστασιὰ.
- γ) Ὁ πόθος γιὰ ἀναγνώριση.
- δ) Ἡ περιέργεια.
- ε) Οἱ ἐμπειρίες.
- ς) Ἀποδυνάμωση τοῦ λατρευτικοῦ στοιχείου.

7. Οἱ κοινωνικὲς εὐθύνες

8. Ἐλλειψη πνευματικῶν στηριγμάτων

- α) Ἡ διάβρωση τῆς αὐθεντίας.
- β) Ἐλλειψη οὐσιαστικῆς κατήχησης.
- γ) Ἡ ἀρνητικὴ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ.
- δ) Ἡ διαφήμιση.

9. Οἱ προσφορὲς τῆς παραθρησκείας

- α) Ἡ «μεθόδευση».

- β) Ἡ «γνώση».
- γ) Ἡ «ἀπόκρυφη ἐπιστήμη».
- δ) Ἡ «ἄμεση γνώση».
- ε) Ἡ δύναμη (Power).
- ς) Τὸ «δραστικὸ τελετουργικόν».
- ζ) Ἡ «εἴσοδος στὴν τάξη τῶν ἐκλεκτῶν».
- η) Ἡ ἄνοδος στὴν ἱεραρχία.
- θ) Οἱ «εὐκολες λύσεις».
- ι) Ἡ οἰκοδομὴ τοῦ Νέου Κόσμου.

Τί ἦταν αὐτὸ πὸν μὲ συγκλόνισε:

Προσωπικὴ ἐμπειρία ἐνὸς κοριστικοῦ ἀπὸ τὴν Παλλήνη.

Βιβλιογραφία.

Βιβλία πὸν συνιστοῦμε.

